Eger Megyei Jogú Város

Kulturális Koncepció
2026–2031

Tartalom

1. Preambulum ... 3

1.1. Jogszabályi háttér ... 3

2. Helyzetelemzés ... 5

2.1. Kulturális turizmus ... 5

2.2. Eger kulturális életének szereplői ... 7

2.2.1. Az önkormányzat által fenntartott kulturális intézmények ... 7

2.2.2. A kulturális életben szerepet vállaló gazdasági társaságok, szervezetek ... 9

2.2.3. Eszterházy Károly Katolikus Egyetem - Művészeti Kar ... 11

2.2.4. Civil szervezetek ... 13

2.2.5. Testvérvárosaink ... 13

2.2.6. Települési értékeink ... 14

2.3. A város kulturális életének meghatározó rendezvényei ... 15

2.3.1. Idegenforgalmi jelentőségű kulturális rendezvények ... 15

2.3.2. A város lakóinak szóló kulturális rendezvények és szereplői ... 16

3. A kulturális koncepcióhoz készült felmérés ... 18

3.1. A kutatás módszere, mintája ... 18

3.2. Kutatási eredmények ... 19

3.2.1. Szociometriai adatok ... 19

3.2.2. Általános kulturális helyzet megítélése ... 20

3.2.3. Kulturális fejlesztési elképzelések ... 22

3.3. SWOT analízis ... 25

4. A kulturális koncepció főbb célkitűzései ... 27

4.1. Eger múltjának megbecsülése – a helytörténeti múzeum szükségessége ... 27

4.2. Kulturális infrastruktúra vízió ... 27

4.3. Új kulturális tér Egerben – a Dobó 28., mint kortárs közösségi tér ... 28

4.4. Otthon a városban – közösségi terek az aktív időskorért ... 29

4.5. „Kultúra Pontok” – minőség és iránytű a város kulturális életében ... 29

4.6. „KultKredit” – a kultúra élménye, mint közösségi érték ... 30

4.7. KultSuli – a jövő kultúrája az iskolapadban ... 30

4.8. VisitEger applikáció – Eger a zsebünkben ... 31

4.9. Egri Kulturális Kerekasztal – partnerségben a város kulturális jövőjéért ... 31

4.10. Testvérvárosok Napja ... 32

4.11. Büszkék vagyunk – *A tehetség láthatóvá tétele* ... 32

5. Összegzés – Eger kulturális jövőképe ... 33

1. Preambulum

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata meggyőződéssel vallja, hogy a kultúra nem pusztán a múlt értékeinek őrzése, hanem a közösség jövőjének formáló ereje. A város jövője nemcsak épületeiben, utcáiban és intézményeiben rejlik, hanem abban a közösségi szövetben, amelyet kultúrája tart életben. A kultúra az, ami összeköti a múlt örökségét a jelen értékeivel, és ami jövőt ad a közösségnek.

Ha az egriek nem találják meg a lehetőséget arra, hogy kulturális igényeiket itthon, saját városukban éljék meg, akkor elvész az a láthatatlan kapocs, amely otthonná teszi Eger falait és tereit. Mert mindannyiunkban ott él a vágy, hogy kapcsolódjunk, alkossunk, részt vegyünk – hogy gyökeret verhessünk.

E kulturális koncepció célja, hogy kijelölje azokat az irányokat és értékeket, amelyek mentén Eger közössége megtarthatja és továbbépítheti önazonosságát. Olyan várost kívánunk formálni, ahol a kultúra nem csupán dísz vagy program, hanem a mindennapi élet természetes része, az otthonosság és a közösségi lét alapja.

Eger akkor marad élhető és szerethető város, ha lakói magukénak érzik, alakítják és élik annak kulturális életét – ha mindannyian részesei lehetünk annak a közös történetnek, amelyet Eger jelent.

1.1. Jogszabályi háttér

- Magyarország Alaptörvénye,
- 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről,
- 2001. évi LXIV. törvény a kulturális örökség védelméről
- 2008. évi XCIX. törvény az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól,
- 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról,
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól,
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról,
- 2012. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról,
- 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról,
- 114/2013. (IV.16.) Korm. rendelet a magyar nemzeti értékek és a hungarikumok
- gondozásáról,
- 20/2018. (VII.9.) EMMI rendelet a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről,
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 6/2025. (III. 27.) önkormányzati rendelete a helyi kitüntetések, díjak, elismerő címek alapításáról és adományozásáról

- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 20/2025. (V. 29.) önkormányzati rendelete a helyi közművelődési feladatok ellátásáról
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Gazdasági program 2025-2029.
- Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi esélyegyenlőségi program 2023-2028

2. Helyzetelemzés

2.1. Kulturális turizmus

Eger, Magyarország meghatározó városi desztinációja, ahol a kulturális kínálat, a történelmi örökség, a fürdők, az egyházi értékek, valamint a helyi bor- és gasztronómiai kultúra erős, egymást erősítő ökoszisztémát alkot.
A kulturális turizmus területén Eger jó pozíciót foglal el Magyarországon belül. Kulturális turisztikai adottságai, komplexitása kiemelkedő, melyre érdemes támaszkodni és építkezni.

Történelmi és műemléki helyszínek

Eger történelmi örökségmagja – az Egri Vár, a török kori minaret, a barokk belváros és az egyházi épített környezet – országosan is jelentős. Kis területen, sétatávolságon belül minden alkategória megtalálható. Időszak tekintetében az elmúlt több, mint ezer évet, azaz a magyar államiságot felöleli, így a kulturális jelentősége mellett az oktatási, művelődéstörténeti szerepe is megjelenik.

Múzeumok, galériák, kiállítások

A Dobó István Vármúzeum országosan is kiemelkedő látogatói adatokkal bír és a városban több múzeum, kiállítás is található, viszont nincs pl. várostörténeti, néprajzi, vagy borászati-szőlészeti tematikájú kiállítás.

Kulturális fesztiválok és események

Kulturális turizmus szempontjából két megközelítése lehetséges a rendezvényturizmusnak. Egyrészt kiemelkedő, niche rendezvényekre céltudatosan érkezhetnek látogatók, másrészt az Egerben üdülési céllal tartózkodó látogatók meglátogatják az aktuális rendezvényeket az állandó attrakciók és szolgáltatások mellett. E két kategória lehet fluid is, hisz a vendég tervezett egri nyaralását adott rendezvényhez is kötheti. Egernek nincs olyan karakteres nagy fesztiválja, amely tömegeket vonzana, itt maga a város a fő vonzótényező.

Hagyományos népi kultúra

A kézműves és folklór programok jelen vannak a városi tereken és borászati környezetben, de a rendszeres, városritmushoz hangolt sorozatok és a családbarát részvételi formák bővítése javíthatja az elérhetőséget és a helyi alkotók bevonódását.
Eger arculatához a látogatók nem kötik szervesen a hagyományos népi kultúrát, viszont ennek elemei megjelennek különböző formában (rendezvényeken, kiállításokokon, szolgáltatásokban) és ez indokolt is.

Vallási és zarándokturizmus

Eger, mint érseki központ országosan is fontos vallásturisztikai desztináció. Az egyházi helyszínek kulturális és turisztikai szerepe stabil, ugyanakkor az értelmező tartalmak, a vendégorientáltság, a vezetett túrák és a regionális zarándokút-kapcsolódások erősítése segítené a látogatói élmény mélyítését és a nemzetközi láthatóság bővítését.

Helyi gasztronómiai élmények

Az Egri borvidék központjaként a város pozíciója jó. A bor- és gasztrokultúra meghatározó része Eger turisztikai kínálatának. Érdemes jobban kiaknázni, hisz a bor-gasztro élmények állandóan megújuló kínálatot jelentenek. A „bor és történet/történelem” tematikus narratívák, a dűlőhöz kötött élmények és a vendéglátás–rendezvény–szállás összekapcsolása tovább erősítheti a kulturális pozicionálást. Borászati-szőlészeti interaktív kiállítás nem található a borvidéken.

Irodalmi és történelmi emlékhelyek

Híres íróként egyértelműen Gárdonyi Géza jut eszünkbe elsőként. Eger brandjét szervesen építi az író munkássága a mai napig is, és érdemes a városnak is a Gárdonyi kultuszt erősítenie. Emellett a város több neves szülöttjének emlékét is méltó módon kell ápolni, úgy, hogy az illeszkedjen a városi arculathoz. Erre legmarkánsabb példa az irodalmi kiadványok tekintetében az Agria folyóirat, mely Eger kulturális, művészeti és tudományos életének értékeit bemutató igényes és sokszínű periodika.

A tematikus városi séták és digitális útvonalak bővítése, az oktatási intézményekhez illesztett programformákkal együtt, képes növelni a fiatal célcsoport elérését és a többnapos tartózkodások valószínűségét.

Színházi, operai, koncert- és egyéb előadások

Egy országosan is vonzó állandó színház a szezonalitás csökkentéséhez kis mértékben járulhat hozzá, viszont a város kulturális arculatát tovább erősítheti.

Kortárs művészeti események és kreatív iparágak

Egerben a kortárs és kreatív tartalmak láthatósága minimális. A város kulturális arculatába beilleszthető lenne a kortárs irány és ezzel új lehetőségek nyílnának ki.

Kulturális örökséghez kapcsolódó workshopok, bemutatók

A részvételi és tanulásalapú élmények iránti kereslet a jövőben várhatóan élénkül a turizmus területén. Ezeknek a városban már meglévő bemutatóknak a minőségét, hozzáférését, kínálatát érdemes növelni. Mindezt garantált programként meglévő intézményeknél, szolgáltatásoknál, illetve eseményekhez kötötten is. E témához az alapok adottak a városban.

Kulturális tanulmányutak, nyelvi kurzusok

Az egyetemi és iskolavárosi örökség erős alapot ad a többnapos tanulmányi célú tartózkodásoknak. Az időzítést érdemes a városi kulturális rendezvénykínálathoz is hangolni. E pontnál érdemes megemlíteni az osztálykirándulásokat, melyek hosszútávú jelentőségét is figyelembe kell venni.

2.2. Eger kulturális életének szereplői

2.2.1. Az önkormányzat által fenntartott kulturális intézmények

Bródy Sándor Könyvtár

A Bródy Sándor Könyvtár települési és vármegyei feladatokat ellátó nyilvános könyvtár, mindenki számára nyitott közösségi tér. Közgyűjteményként meghatározó feladata, hogy egyenlő eséllyel biztosítson szabad, korlátozás nélküli hozzáférést a dokumentumokhoz és az információkhoz. Hatóköréből adódóan kiemelt feladatának tekinti, hogy a községekben élők közvetve vagy közvetlenül hozzáférjenek a korszerű és minőségi könyvtári ellátáshoz.

Célkitűzései:

- Korszerű, innovatív és fenntartható szolgáltatásfejlesztés
- Digitális befogadás, digitális műveltség
- Kulturális értékközösség - közösségfejlesztés, közösségek támogatása, közösségi beágyazottság
- Környezettudatos szemlélet erősítése, zöldkönyvtári modell

Dobó István Vármúzeum

A Dobó István Vármúzeum vármegyei hatókörű városi múzeum, amely Heves vármegye és Eger kulturális és történelmi örökségét őrzi. Alapfeladata Heves vármegye, az egri régió és Eger történeti, régészeti, néprajzi, képzőművészeti, iparművészeti, valamint irodalomtörténeti örökségére vonatkozó szellemi és tárgyi emlékek kutatása, gyűjtése, megőrzése és értelmező bemutatása.

Emellett kiemelten fontos feladata a 2014-ben Nemzeti Emlékhellyé nyilvánított Egri Vár épített, történelmi és kulturális örökségének, továbbá Dobó István és minden egri hős, illetve az őket megörökítő Gárdonyi Géza szellemi és tárgyi örökségének ápolása, a tudásmegosztás.

Célkitűzései:

- Eger egyik tudományos központja, és a kortárs művészet szellemi áramlataira nyitott közösségi tere legyen
- A közoktatásban résztvevő diákok mindig megújuló múzeumpedagógiai foglalkozásokon való részvételének biztosítása
- A helyi identitás erősítése

Egri Kulturális és Művészeti Központ

Az Egri Kulturális és Művészeti Központ (EKMK) feladata, hogy változatos kulturális, művészeti és közművelődési programokat biztosítson, amelyek minden korosztály számára elérhetővé teszik az értékteremtő szabadidős tevékenységeket.

Kiemelt szerepet tölt be az országos és határon túli hagyományőrzésben, a kulturális értékek átörökítésében és a tehetséggondozásban.

Az EKMK programstruktúrájában hangsúlyos szerepet kapnak a képző- és iparművészeti kiállítások, koncertek, színházi és táncelőadások, kézműves műhelyek, klubok, valamint a gyermek- és ifjúsági programok.

Célkitűzései:

- Eger kulturális arculatának erősítése
- A város művészeti kínálatának gazdagítása
- A helyi és országos kreatív lehetőségek kibontakozása
- Közösségfejlesztő programkínálat szélesítése
- Új kulturális formák, digitális megoldások és közösségi együttműködések kipróbálása

Gárdonyi Géza Színház

A Gárdonyi Géza Színház önálló társulattal rendelkező, prózai és tánc tagozattal működő klasszikus nemzeti népszínház.

Célkitűzései:

- Egy magas művészi színvonalon működő, a szakma, a közönség és a fenntartó elvárásait minél jobban teljesítő, az állami pénzügyi támogatást is meghatározó „kiemelt kategória" kritériumrendszerének megfelelő színház

2026. február 1-jétől, a következő öt év célkitűzéseihez az új igazgató koncepciója adja meg az irányvonalat.

Harlekin Bábszínház

A Harlekin Bábszínház önálló társulattal rendelkező, bábszínházi profilt megvalósító színház.

Célkitűzései:

- Kiemelten a gyermekkorú közönség szórakoztatása, nevelése, rajtuk keresztül a családok kultúra iránti igényének erősítése, a báb-színjátszásnak, mint színházi műfajnak az elismertetése
- Korszerű, kortárs művészi bábszínjátszás megvalósítása
- Pedagógiai és kulturális értékek közvetítése
- Minél szélesebb közönség megszólítása
- Művészi színvonal folyamatos emelése

2.2.2. A kulturális életben szerepet vállaló gazdasági társaságok, szervezetek

Eger kulturális életének formálásában több olyan gazdasági szereplő, szervezet, támogató magánszemély vesz részt, akik alappillérei a kultúraformálásnak, és dominánsan vállalnak szerepet abban, hogy a város kulturális arculata, iránya folyamatosan fejlődjön. Fontos célkitűzés a következő években, egyrészt, hogy ezek a szereplők megtalálják és megerősítsék tevékenységüket ebben a „küldetésben", másrészt az egymás erősítése, a közös út, közös gondolkodás elvezessen ahhoz a célhoz, amit e koncepció megfogalmaz.

EVAT Zrt. és Rendezvényszervezési Divíziója

Az EVAT Zrt. Eger Megyei Jogú Város Önkormányzatának 100%-os tulajdonában álló gazdasági társasága. Szerteágazó feladatokat ellátó, saját arculattal rendelkező, folyamatosan megújuló és bővülő gazdasági társaság. Tevékenységi körébe tartozik a Kopcsik Marcipánia és a Tűzoltó Múzeum üzemeltetése.

Az **EVAT Zrt. Rendezvényszervezési divíziójának** feladata a kiemelt, idegenforgalmi szempontból is jelentős rendezvények, kulturális és művészeti események strukturált, szakmailag megalapozott szervezése és lebonyolítása, valamint a **Szépasszonyvölgyi Márai Aktív Turisztikai Látogatóközpont** üzemeltetése, annak minőségi programokkal történő megtöltése.

Célkitűzéseik:

- A közízlés formálása, a közösségek fejlesztése
- A város kulturális és turisztikai arculatának tudatos formálása
- A helyi közösségek igényeinek és a minőségi turizmus elvárásainak egyensúlyba hozása
- Együttműködés Eger kulturális intézményeivel, turisztikai szereplőivel
- Hosszú távú stratégiában gondolkodás

Eger Városi Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.

Az Eger Városi Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft. a város turizmusának szervezője és koordinátora. A Kft. működteti a városi Tourinform irodát, valamint a visiteger.com weboldalt, mely a város legátfogóbb, legnaprakészebb, legteljesebb programkínálatát mutatja be.

Célkitűzéseik:

- A helyi szolgáltatókkal való kapcsolattartás erősítése
- A vendégigények folyamatos mérése
- Turisztikai termékfejlesztés

Civil Közösségek Háza

A Civil Közösségek Háza az egri civil szerveződések és közösségek székhelyeként működő inkubátorház. Legfontosabb feladata a helyi közösségek erősítése, a civil szervezetek és a helyi demokrácia fejlesztése, ezért gondolkodásmódja is fordított: nem a kultúra házában kapnak helyet a civilek, hanem a közösségek és szervezetek terében kap helyet és teremtődik a kultúra.

Egri Szimfonikus Zenekar Kulturális Egyesület

Az Egri Szimfonikus Zenekar Eger város és Heves vármegye egyetlen szimfonikus nagyegyüttese. Alapvető feladatuknak tekintik az igényes zenekultúra ápolását, gazdagítását, terjesztését. Különösen nagy hangsúlyt fektetnek az ifjúság- és közönségnevelésre és korszerű, közvetlen kommunikációval igyekeznek mindenkinek befogadható, magasszintű művészi élményt nyújtani.

Egri Szépasszonyvölgyi Vendégvárók Egyesülete

Az Egri Szépasszonyvölgyi Vendégvárók Egyesülete aktívan részt vesz a Szépasszonyvölgy fejlesztésében, a helyi kulturális és borászati hagyományok ápolásában, valamint a turisztikai vonzerő növelésében. Feladatuknak tekintik, hogy a Szépasszonyvölgy hosszú távon fenntartható, kulturálisan gazdag, nemzetközi mércével mérve is kiemelkedő borturisztikai desztináció legyen.

Agria Film Moziüzemeltető és Szolgáltató Kft.

Az Agria Film Moziüzemeltető és Szolgáltató Kft. elsődleges feladata a filmkultúra népszerűsítése, a filmkedvelők számára minőségi szórakoztatás biztosítása. Az Uránia Mozi a város klasszikus mozija, mely a vetítések mellett már jobbára filmes rendezvényeknek ad otthont.

Agria Park Bevásárlóközpont

Az Agria Park Bevásárlóközpont otthont ad állandó és időszaki kiállításoknak, szabadtéri művészeti rendezvényeknek, zenei és irodalmi programoknak, valamint gyerekfoglalkozásoknak egyaránt. Az ország első plázakönyvtára itt kezdte meg működését.

Célitűzéseik:

- Közösségi térként a helyi kezdeményezések befogadása
- A kulturális hozzáférés szélesítése
- Az innováció erősítése a kulturális pilotprojektek (digitális kiállítások, közösségi alkotások vagy új típusú oktatási programok) befogadásával

2.2.3. Eszterházy Károly Katolikus Egyetem - Művészeti Kar

Eger kulturális identitása erős történelmi és kulturális hagyományokra épül, miközben a kortárs jelenségek természetszerűen formálják. Ugyanakkor a város kulturális életének fejlődése szorosan összefügg az oktatási és művészeti intézményrendszerrel, amelynek egyik dinamikus és innovatív szereplője az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem (EKKE) újonnan létrejött Művészeti Kara, ami ebben a rendszerben nemcsak oktatási intézmény, hanem kulturális laboratórium és innovációs tér is, ahol a művészeti kutatás, az alkotás és a közösségi részvétel találkozhat. A kar jelenléte új dinamikát adhat az egri kulturális életnek: nemcsak a fiatal alkotók generációját képviseli, hanem a művészeti tudás termelésének és megosztásának intézményesített lehetőségét is.

A város és az egyetem együttműködése akkor válhat valóban hatékonnyá, ha a kulturális fejlesztések nem egymás mellett, hanem egymásra épülve valósulnak meg.

Az ilyen típusú partnerségek hosszú távon azt a szemléletet erősítik, hogy Eger városa és az EKKE a művészetre, tudásra és közösségre épít. A Művészeti Kar ennek a folyamatnak nemcsak intézményi szereplője, hanem aktív szellemi motorja is lehet: olyan kreatív bázis, amely képes új kapcsolatokat, formátumokat és gondolkodásmódokat létrehozni, bevonzani, és ezáltal hozzájárulni a város kulturális megújulásához.

EKKE Művészeti Kar megvalósítható javaslatai:

A Széchenyi utca 16. szám alatti épület az Egyetem Művészeti és Tudományos Központjaként is funkcionálna:

- Az oktatás, kutatás és kortárs művészet közös terévé válhat, kiállítótérrel, műtermekkel, előadókkal és közösségi zónákkal.

A Kar összművészeti szerkezete (képzőművészet, design, zene, mozgókép, művészetelmélet, média) révén természetes integrátora lehet a város kulturális életének.

Digitális tartalomfejlesztés: online archívum, közvetítések, médiaművészeti adatbázisapplikáció fejlesztés, kultúra fejlesztés, az elérhetőség növelése.

- Közösségi részvétel: kapcsolat a civil szférával és együttműködés az oktatás területén, művészet- és médiapedagógiai képzések, alkotói műhelyek közös kialakítása
- Szakmai tudásmegosztás: alkalmi workshopok, nyári egyetemek, múzeumpedagógiai képzések
- Kommunikáció és marketing: az egri kulturális brand fejlesztése, megújítása az egyetem bevonásával

Periodikus fesztiválok és események

- Tipózóna – tervezőgrafika és vizuális kommunikációs fesztivál
- Slow Film Festival – mozgóképes és reflexív filmkultúra esemény
- Kortárs Zenei Napok
- Oratórikus produkció az Egri Bazilikában
- Vadeper Filmklub

- Filmmaraton
- Eszterházy Film- és Médianapok
- Eger Kreatív Tavasz – interdiszciplináris, egyetem–város fesztivál az összművészet jegyében.
- Vizuális Művészeti Tavaszi Fesztivál
- Magyar Festészet Napja
- Bach Bridges Fesztivál

Közösségi és edukációs kezdeményezések

- Ziffer Galéria előadássorozat
- Szellőztető – közéleti és művészeti reflexiókat feldolgozó beszélgetéssorozat
- Szenior Akadémia
- Nyitott műhelynapok és művészet a köztereken workshopok
- DOBÓ 28 kortárs kiállítótér, INKUBÁTOR HÁZ

Nemzetközi és regionális kapcsolatok

- Kortárs rezidenciaprogram (hazai és külföldi alkotók számára)
- Országos és nemzetközi szintű művészeti felsőoktatási szereplőkkel való együttműködés
- Kepes Örökség Program – Eger, mint a tudomány és művészet párbeszédének városa.
- Testvérvárosi kulturális kapcsolatok: kiállításcsere, közös rezidenciák, hallgatói projektek
- Creative Europe és Erasmus+ pályázatokban való aktív részvétel

Az EKKE Művészeti Kara Eger kulturális koncepciójának szakmai és infrastrukturális tekintetben is fontos szereplőjévé válhat az elkövetkezendő öt évben. Olyan partner, amely lehetőséget teremt az oktatás, a művészet és a közösségi részvétel együttműködésére, miközben képes megújítani a város kulturális identitását és nemzetközi láthatóságát.

2.2.4. Civil szervezetek

„Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata éves szinten több, mint 200 civil szervezettel tart kapcsolatot különböző formában. Igyekszik bevonni a civil szervezeteket, a civil szférában tevékenykedő szakembereket a kulturális események, a rendezvények, a projektek és a fejlesztések megvalósításába is.

A havi rendszerességgel ülésező Egri Civil Kerekasztal, mely több, mint 25 éve működik a városban, tagjait - az évente összehívott - Civil Fórum választja. Fő feladata a civil szervezetek információval való ellátása, illetve tőlük az információk gyűjtése, a kapcsolatépítés, tanácsadás, tudásmegosztás és forrásgenerálás."[1]

A Civil Közösségi Szolgáltató Központok feladatát 2023. évtől Heves vármegyében az Egri Norma Alapítvány látja el. Főbb szolgáltatásaik közé tartozik, hogy segítséget nyújtanak a civil szervezetek számára az adminisztratív kötelezettségek teljesítéséhez; tájékoztatást nyújtanak támogatási lehetőségekről, pályázati kiírásokról; gyakorlati segítséget kínálnak és egyénre szabott tanácsadást végeznek; valamint elősegítik a kommunikációt és ösztönzik az együttműködést a szektoron belül, és a szektorok között egyaránt.

Az önkormányzatnak nem csak intézményfenntartó, hanem – erőforrásaihoz mérten - szolgáltató, fejlesztő feladatot is el kell látnia a lakosság kulturális lehetőségeinek biztosítása érdekében, hiszen a kultúrába való befektetés növelheti az életminőség javításának, a társadalmi integrációnak és a gazdasági felzárkózásnak az esélyét. Az egri civil hálózat önkéntes munkájával ma már mérhető értéket tud hozzáadni a város kulturális életéhez.

2.2.5. Testvérvárosaink

„Eger testvérvárosai jelenleg: Pori, Macon, Sarzana, Esslingen, Gyergyószentmiklós, Kutná Hora, Przemysl, Alsókubin/Dolny Kubin, Csebokszári, Munkács, Jerikó, Peja, Gainesville. Eger városának testvértelepülési kapcsolatai jelentős értéket képviselnek mind gazdasági, mind kulturális, oktatási és turisztikai szempontból. Hosszútávú cél, hogy ezek a kapcsolatok még szorosabbá váljanak, és minél több területen gyümölcsöző együttműködések alakuljanak ki. Az önkormányzat célja továbbá, hogy a meglévő testvérvárosi kapcsolatokat – az elmúlt évek tétlensége és elhanyagolása után – most újra felerősítse, valamint új együttműködéseket alakítson ki. Kiemelt figyelmet kell fordítani a gazdasági lehetőségek bővítésére, a kulturális és oktatási csereprogramokra, valamint a turizmus fejlesztésére. Emellett fontos szempont a fenntarthatóság és az innováció terén szerzett tapasztalatok megosztása, valamint a közös pályázatok nyújtotta lehetőségek kiaknázása."[2]

[1] Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Helyi esélyegyenlőségi program 2023-2028. 95.o.
[2] Eger Megyei Jogú Város Gazdasági programja 2025-2029. 27.o.

2.2.6. Települési értékeink

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése a 705/2013. (XII.19.) határozatával létrehozta az Egri Értéktár Bizottságot. A döntést követően megalakult az Egri Települési Értéktár Bizottság, melynek feladata, hogy döntsön az egri nemzeti értékek felvételéről a Települési Értéktárba, valamint kezdeményezze ezen értékek bekerülését a Heves Vármegyei és a Magyar Értéktárba.

A háromlépcsőjű nemzeti értékpiramis csúcsán található hungarikumok és a középső szintet elfoglaló kiemelt nemzeti értékeken túl – az alapot biztosító helyi értéktárak úgynevezett nemzeti értékei találhatók. Nem csak arra lehetünk büszkék, ami hungarikum vagy kiemelt nemzeti érték, hanem azokra a helyi értékekre is, amelyek az adott település, vármegye, régió kincsei.

Az Egri Értéktár Bizottság 76 értékkel rendelkezik. Ezek közül 2017. március 21-én a Hungarikum Bizottság az Egri Várban tartott ülésén a Hungarikumok sorába emelte az Egri Bikavért.

2.3. A város kulturális életének meghatározó rendezvényei

Történelmi múltunk, az épített örökségünk, a barokk belvárosunk, az Egri vár és hozzá kapcsolódó diadal, Gárdonyi Géza neve, az Egri csillagok, a termálvíz, az egri bor, a Bükk közelsége…. és még sorolhatnánk, mennyi minden szépséggel és adottsággal rendelkezik városunk.

Eger kulturális életének formálásában figyelembe kell venni, hogy az egriek és az ide látogató turisták számára is nyújtson kulturális értéket, élményt. Épp ezért a város kulturális életét meghatározó rendezvényeinek sokkal szélesebb kínálattal kell rendelkeznie, mint más településeknek.

Az elmúlt 5-10 év alatt kialakult egyfajta kínálat, ami „gyökereket" vert. Fontos, hogy mindig nyújtsunk egy stabil jól tervezhető programstruktúrát, de fejlődni, alakulni, akár kísérletezni is kell.

2.3.1. Idegenforgalmi jelentőségű kulturális rendezvények

A városimázs kialakításának szerves és talán legfontosabb része a kultúra, beleértve valamennyi ágát annak. Elmondható, hogy ez a terület nem kapott elég figyelmet az elmúlt években. Szükség van új impulzusokra, új „üzenetekre", új célokra. Ez nem jelent teljes megújulást, viszont finomítást, újragondolást mindenképp.

Ennek egyik első lépcsője a hatékony feladatellátást szolgáló szervezeti struktúra kialakítása. A 2025. januárjában létrejött Rendezvényszervezési Divízió közszolgáltatási szerződés keretein belül szervezi a város meghatározó nagyrendezvényeit. Többek között boros rendezvények kulturális arculatának formálásában és megvalósításában vállal szerepet együttműködve az Egri Borvidék Hegyközségi Tanáccsal (EBHT), az Egri Szőlészeti Borászati Szolgáltató Nonprofit Kft.-vel és a Szépasszonyvölgyi Vendégvárók Egyesületével.

A **Hungarikum Piknik** az egyik legújabb rendezvénye a városnak. A hungarikum, mint fogalom mindenki számára ismert, így kiváló marketingfogás, és egyben városimázs építő rendezvény, mely évről évre bebizonyítja kulturális értéket közvetítő szerepét is. Az **Egri Csillag Weekend** az év első borgasztronómiai eseménye. Elsősorban turisztikai és bormarketing szerepe a meghatározó, de a város lakossága szempontjából is ez az első olyan esemény, amely jelentős érdeklődésre számot tartó rendezvénynek tekinthető, de a város lakói számára is ez az az első esemény, mely nagy számú tömeget mozgat meg. **Az Egri Bor Ünnepe** a város egyik legrégebbi és egyben legnagyobb rendezvénye. Helye és szerepe megkérdőjelezhetetlen a város kulturális arculatának kialakításában. A **Szüret a Szépasszonyvölgyben** nagy hagyományokra tekint vissza, azonban jelenleg nem képvisel megfelelő helyet a rendezvények között.

Ezek mellett a divízió feladatai között szerepelnek olyan nagyrendezvények, amelyek a turisztikai jelentőségük mellett nagyrészben a város lakosságának szolgáltatnak kulturális élményt. Ilyen a **Tavaszi Fesztivál**, az **Eger Advent**, és a Szilveszteri programok.

A **Gárdonyi Napok** rendvénysorozat a város fontos rendezvénye. Hisszük, hogy a városhoz kapcsolódó „Gárdonyi kultusz" örök és megkérdőjelezhetetlen. Fontos küldetésünknek tartjuk, hogy ezt az örökséget fenntartsuk. A minőségi kulturális programelemek mellett, a könnyed kikapcsolódás, a játék és a rengeteg élmény is szerepet játszik abban, hogy a későbbiekben ez is meghatározó és országosan ismert eseménye legyen városunknak.

Hagyományosan a nyári időszakban Eger ad otthont a **Kaláka Fesztivál**nak, a **Szepesi György Bárzenész Fesztivál**nak, a **Szederinda Nemzetközi Néptáncfesztivál**nak, az **Utcazenészek Versenyé**nek, az **Agria Nyári Játékok**nak, az **ArtEger Fesztivál**nak, a **Kultúrszalon Fesztivál**nak és a **Belvárosi Filmpiknik**nek.

Vannak speciális, szűkebb érdeklődési kört vonzó, de már hagyományokkal bíró rendezvényei is a városnak, melyek magas minőséget képviselnek a maguk művészeti területén. Turisztikai értékkel bíró, de a nyári szezonon kívül eső eseménye a városnak a **Kamaraopera Fesztivál**, a **Stúdiószínházi Táncfesztivál**, vagy az **Újévi koncert**. A boros rendezvények közül az őszi szezon kiemelt eseménye az **Egri Bikavér Napok**.

A **Szépasszony-völgy** Eger egyik legikonikusabb és leglátogatottabb turisztikai központja. Itt található a Márai Aktív Turisztikai Látogatóközpont is, Eger egyetlen szabadtéri színpadával, mely a nyári hónapokban koncerteknek, színházi előadásoknak, musicaleknek, stand up esteknek, táncprodukcióknak és egyéb kulturális eseményeknek ad otthont.

2.3.2. A város lakóinak szóló kulturális rendezvények és szereplői

Egernek, mint megyei jogú városnak kötelező feladatellátásába tartozik a közművelődési alapszolgáltatások teljes körének biztosítása. Ezeket a feladatokat az Egri Kulturális és Művészeti Központon keresztül látja el. Azonban elmondható, hogy a városban számos olyan egyesület, szervezet működik, akik aktív részesei a város kulturális forgatagának.

Az önkormányzati fenntartású kulturális intézmények feladatellátása biztosítja a stabil programkínálatot egész évben. Ez kiterjed a saját társulattal rendelkező **színház** és **bábszínház** által létrehozott és bemutatott darabokra, az **EKMK** szervezésében megvalósuló előadásokra, koncertekre, az **Egri Vár** és azon belül a **Gárdonyi Kert** rendezvényeire, és a **Bródy Sándor Könyvtárban** helyet kapó rengeteg eseményre is. Aktív részese a mindennapos programkínálatnak a **Civil Közösségek Háza**, az **Uránia IFI Pont és Közösségi Tér**, az **Agria Mozi**, de akár említhetnénk a **Broadway Monkey** koncerthelyszínt is.

Az **Agria Park Galéria** önerőből, önköltséges alapon képzőművészek összefogásával működik. Szervezésükben valósulhat meg a **Piknik pARTy.**

A **Lajtha László Néptáncegyüttes**, a **Szederinda Néptáncegyüttes** és a **Csillagszeműek Egri Tagozata** csoportjai folyamatos bemutatkozási lehetőséget kapnak városi rendezvényeken. A Lajtha László Néptáncegyüttes elhivatott célja Heves vármegye kultúrájának, táncainak

felkutatása, visszatanulása és a közönséggel való megismertetése, melyeket önálló műsorok keretében mutatnak be. Az **Egri Majorette Egyesület** csoportjai szintén rendszeres résztvevői az egri programoknak. Hosszú évek óta látványos, saját szervezésű műsoraikkal (**Nyárindító Show, Zenés Parádé)** járulnak hozzá a város programjainak színesítéséhez.

Eger érseki székhely, így a vallás kultúraközvetítő szerepe fontos helyet tölt be a város életében. Az **Érseki Turisztikai Látogatóközpont** nem csak múzeumként működik, hanem koncertek, kiállítások, előadások színesítik a programjaikat. Az **Érseki Fiúkórus** szorosan kapcsolódik az Egri Főegyházmegye liturgikus életéhez, a Bazilika pedig rendszeres helyszíne az orgonakoncerteknek. Az **Agria Vegyeskar** és az **Andante Kamarakórus** is évtizedek óta közreműködői az egyházi eseményeknek.

KULTÚRA PONT
CULTURE POINT

3. A kulturális koncepcióhoz készült felmérés

3.1. A kutatás módszere, mintája

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata kulturális koncepciójában szeretnénk meghatározni városunk kulturális életének jövőbeli irányait, céljait és fejlesztési lehetőségeit. A tervezési folyamat egyik fontos eleme volt, hogy számos kulturális tevékenységet folytató egyesülettel, alapítvánnyal, magánszeméllyel, gazdasági társasággal és intézménnyel történt egyeztetetés a várost érintő jövőbeli tervekről, elképzelésekről. Ennek következő lépése egy még szélesebb körű társadalmi felmérés volt a város kulturális életében tevékenyen résztvevők és -vállalók között, hiszen fontosnak tartjuk, hogy a város kulturális koncepciója minél több Egerért dolgozó véleményét és tapasztalatát tükrözze.

Ennek érdekében egy konkrét kutatási módszert, a kérdőívezést alkalmaztuk. A Google űrlap formájában kiküldött 18 kérdésből, három tematikus fejezetből álló kérdőív kiértékelését, leíró statisztikai elemzését követően a következő fejezetben kerülnek megfogalmazásra azon célok, melyeket az elkövetkezendő években a kulturális területen szeretnénk elérni. A kérdőív három tematikai egységre lett bontva: szociometriai adatok, az általános kulturális helyzet megítélése, és a kulturális fejlesztési elképzelések.

3.2. Kutatási eredmények

3.2.1. Szociometriai adatok

A kérdőív kitöltésében szinte egyenlő arányban vettek részt a nők (49,6 %) és a férfiak (50,4%), jelezve, hogy e területen a nemek közötti arány kiegyenlítettnek tekinthető. Az életkori megoszlás is azt mutatja, hogy a kultúrában való részvétel minden korosztályt érint, hiszen a legfiatalabb válaszadó 19 éves, a legidősebb pedig 83 éves volt. A korosztályos elosztást tekintve a legnagyobb számba a 41-55 év közöttiek küldték el válaszaikat. Ők azok a kultúra fogyasztók és a kulturális életben tevékenyen résztvevők a korosztályi megoszlás tekintetében is, akik már a kisebb gyermekeket útjukra indítva több szabadidővel, nagyobb munka-, és élettapasztalattal, ugyanakkor tanulni vágyással rendelkezve biztosabb alapokkal tudnak véleményt formálni. Pontosan emiatt az ő véleményük, meglátásuk meghatározó Eger kulturális életének alakítása tekintetében.

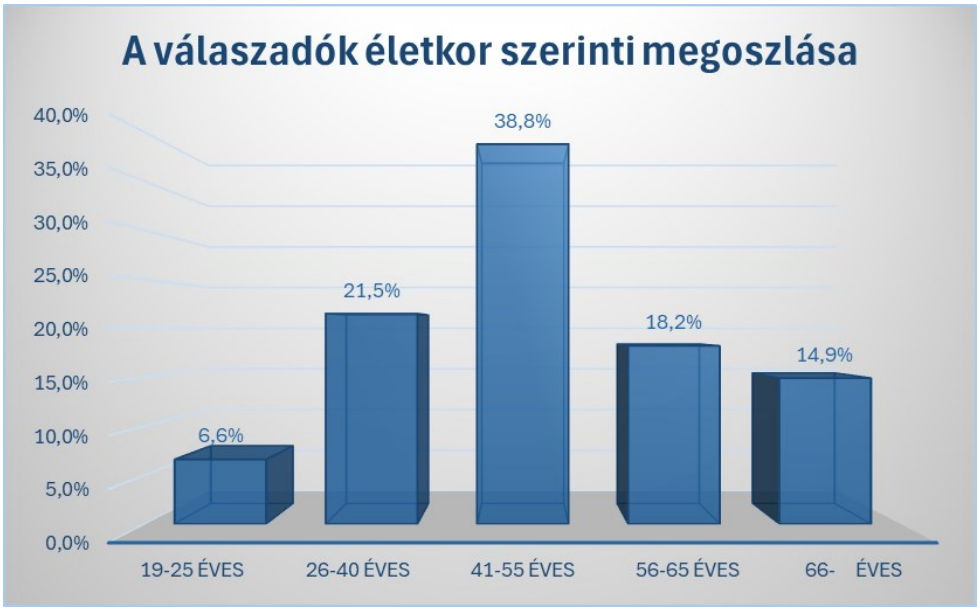

1. ábra Életkori megoszlás

A kitöltés folyamán minden, a kulturális életben résztvevő szervezet, az abban különböző pozíciót betöltő személy aktívan részt vett.

Fontos adat mindezek mellett a szociometriai felmérés tekintetében, hogy a válaszadók hány éve vesznek részt Eger kulturális életében. Pozitív visszajelzés e tekintetben, hogy a 26 évnél régebb óta e területen tevékenykedők ugyan a legmagasabb arányban (31,5%) küldték meg válaszukat, de egyre több fiatalos, innovatív ötleteket felvonultató, újító törekvéseket hozó korosztály is megjelent a palettán, hiszen a 3-10 éve a kulturális életben résztvevők aránya is igen magas 29,1%. A stabilitást pedig a 11-25 éve e területért dolgozók 24,4%-os aránya mutatja, azzal, hogy az évek alatt felmerült esetleges nehézségek ellenére szép számban vannak azok Eger városában, akiket nem tántorít el semmi attól, hogy a város kulturális értékeit közvetítsék.

2. ábra Kulturális életben való részvétel éveinek megoszlása

3.2.2. Általános kulturális helyzet megítélése

A kutatás során elengedhetetlen az általános kulturális helyzet feltérképezése, hogy világosan kirajzolódjanak a szereplők közötti kapcsolatok, valamint az események elérhetősége és kínálata. Ezek adják alapját azoknak a sarokpontoknak, amelyeknek a koncepció céljai között mindenképpen meg kell jelenniük. A válaszadók 48,8%-a a társadalmi és korosztályos csoportok számára többnyire elérhetőnek látja a kulturális eseményeket, azonban az, hogy csak 17,3%-a gondolja úgy, hogy mindenki számára elérhetőek, azt mutatja, hogy van mit fejleszteni, van min közösen gondolkodni. Ezért szükséges, hogy a modern technológiát, a digitalizáció adta lehetőségeket megismertessük ne csak a kulturális élet szereplőivel, hanem a város lakóival is.

3. ábra Kulturális események elérhetősége különböző társadalmi és korosztályos csoportok számára

A válaszadók maguk is látják azon pontokat, amelyek nehezítik az egységes kulturális együttműködést városunkban. Ezt támasztja alá az, hogy 58,4%-uk széttagoltnak érzi ezt a szférát, mely probléma megoldása már régóta napirenden van, több próbálkozás is volt már ennek feloldására. A kivezető út a már megkezdett folyamatos párbeszédekkel elindult, ezt mutatja az is, hogy 37,6% jól működőnek értékelte a szereplők közötti együttműködést, bár az aktívabb kapcsolatot támogatnák. Erre a következő fejezetben már konkrét megvalósítható lehetőségek is megfogalmazásra kerülnek.

4. ábra Kulturális szereplők együttműködése

A kulturális szféra széttagoltságát jól mutatja az is, hogy hiányosságok területén a válaszadók 62,4%-a a közösségi terek és találkozási lehetőségek hiányát hozta fel legnagyobb százalékban a fiataloknak szóló programok mellett (46,4%). Jelenleg a város nem rendelkezik olyan központi, több kulturális szereplőt is befogadni tudó helyszínnel, amely ezt pótolni tudná. Szükség lenne a fiatalok és az idősek kulturális igényeinek kiszolgálására helyt adó közösségi terekre, melyek funkcióval történő megtöltése új, kreatív energiákat hozna. Ezekhez kapcsolódóan régi-új helyszínek bevonására, bemutatkozási térként való újbóli pozicionálására is lehetőséget kell adni, nem csak a Belvárosban, hanem Eger különböző városrészeiben is.

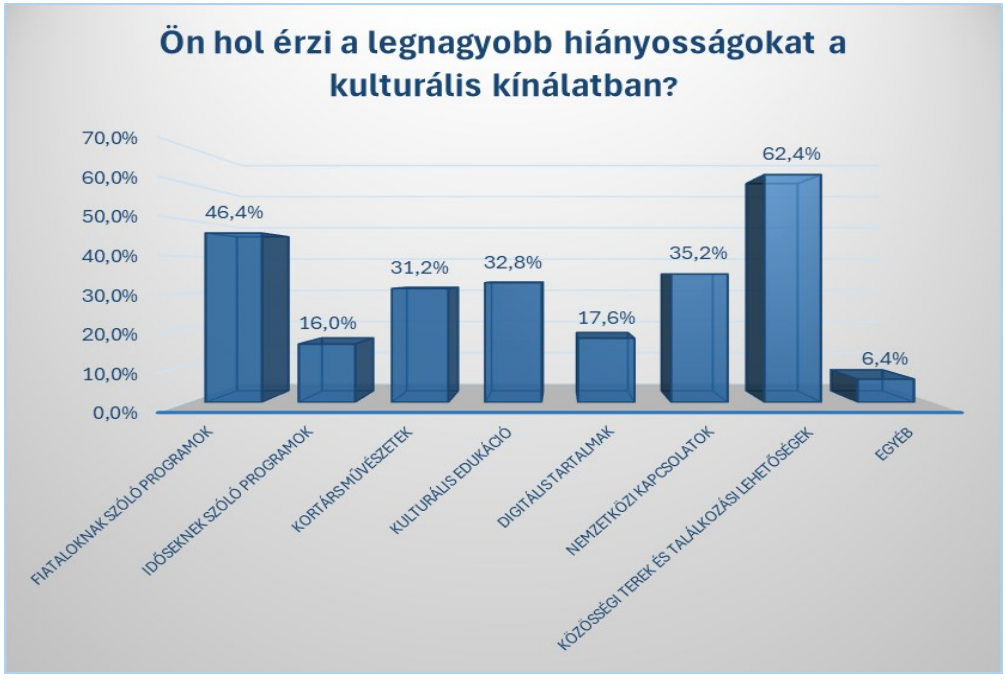

5. ábra Kulturális kínálat hiányosságai

3.2.3. Kulturális fejlesztési elképzelések

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata fontosnak tartja, hogy a kulturális programok és látnivalók ne csupán a turistákat szolgálják, hanem a helyi lakosok számára is élvezhetővé tegyék a város kulturális értékeit. A kulturális kínálatot diverzifikálni szükséges: a múzeumok, galériák és történelmi helyszínek mellett érdemes olyan programokat is fejleszteni, amelyek a helyi közösségek mindennapi életének részévé válhatnak, ezt alátámasztja az is, hogy a válaszadók 53,6%-a a közösségek építését tartja legfontosabb értéknek a minőség (48%) és az egyházi központ (40,8%) mellett. Ez összhangban van azokkal a törekvésekkel, amelyek új terek bevonását célozzák, és ezáltal előtérbe helyezik a közösségépítést mint értéket, az összefogás erejét és a helyi identitás erősítését.

6. ábra Értékek, amelyeket Egernek képviselnie szükséges

A kulturális fejlesztési elképzelések tekintetében a kulturális infrastruktúra elmaradottsága (60%) ismét kidomborodik, összefüggésben a közösségi terek és találkozási lehetőségek hiányával. A kultúra – marketing – turizmus egységként való kezelése, mint hiányosság kiemelése a maga 49,6%-ával jól mutatja, hogy Eger évtizedek óta a turizmusra építő városként van jelen a lakosság mindennapjaiban. Ugyanakkor az, hogy az alulról jövő kezdeményezések felkarolását, mint fejlesztendő területet 37,6% jelölte meg azt mutatja, hogy fejleszteni szükséges azon programokat, amelyek a helyi közösség mindennapi életének részévé válhatnak. A kérdésekre adott válaszokból jól látszik, hogy Egernek szüksége van egy új marketing stratégiára nem csak a turizmus, hanem a helyi identitás építése, a fiatalok megtartása szempontjából is.

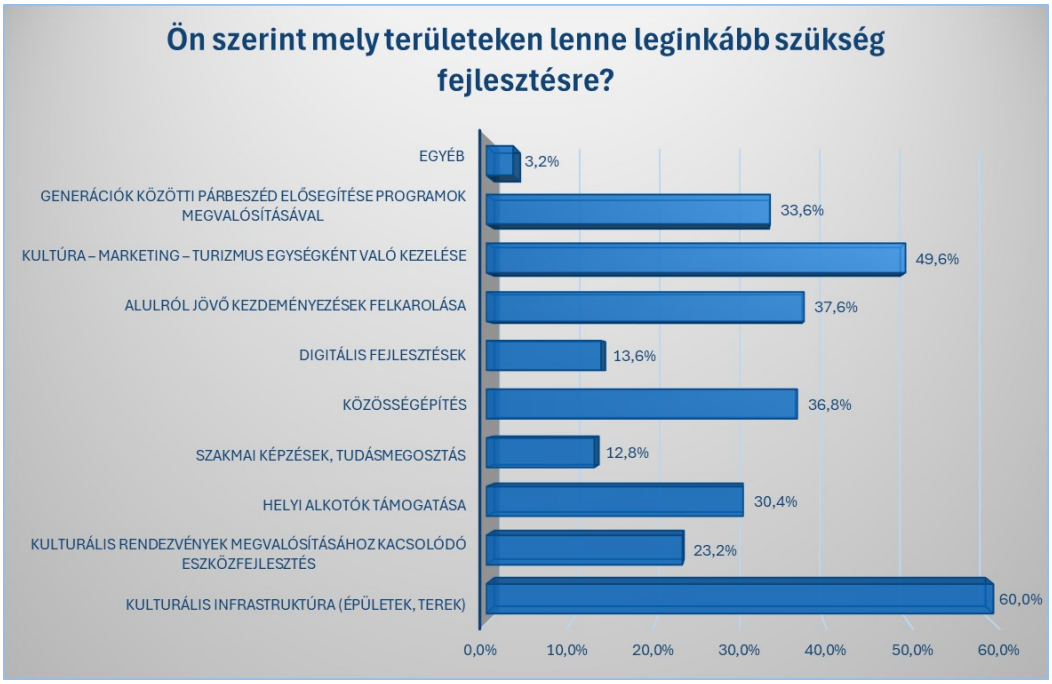

7. ábra Fejlesztendő területek

A fejlesztési területekkel összefüggésben, és az előző elemzésekkel összhangban, az új típusú programok tekintetében, a válaszadók a fiatalokat megszólító rendezvényeket jelölték meg (60,5%) az interaktív közösségi események (53,2%) és a nemzetközi vendégprogramok (41,1%) előtt. Mindezen visszaigazolások az előző elemzésekben leírtakkal, és a kulturális koncepció céljaival is összhangban vannak.

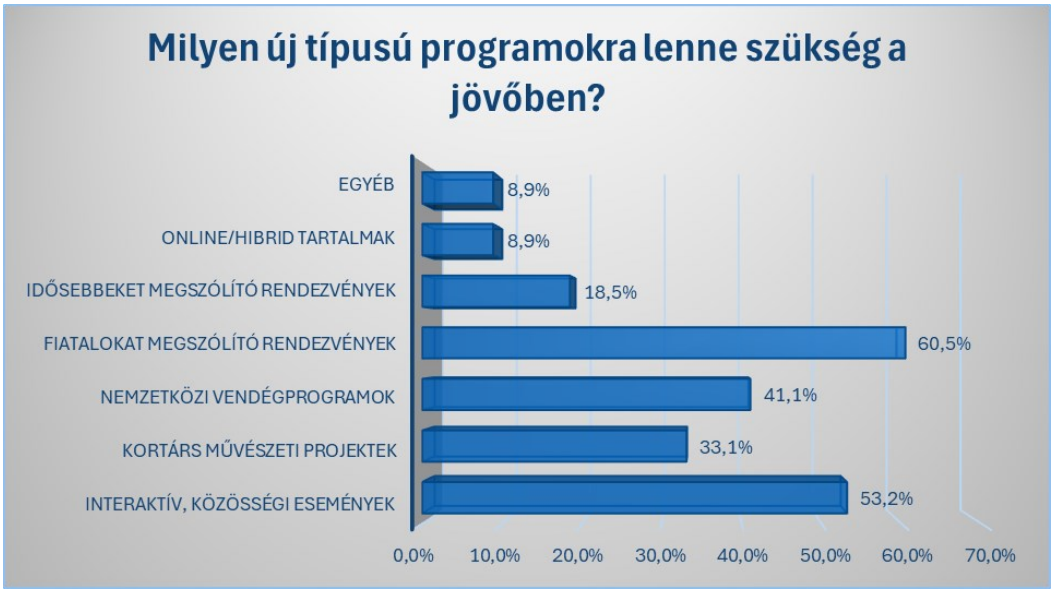

8. ábra Új típusú programok szükségessége a jövőben

Egerben kiemelt szerepet tölt be a turizmus. Azonban az itt és az agglomerációjában élők, dolgozók, tanulók számára is fontos, hogy a város milyen kulturális értéket, milyen programokat és ezeket mely időszakokban nyújtja számukra. Egy évben közel 350 rendezvény várja a helyieket és az ide érkező látogatókat, ami azt jelenti, hogy szinte minden napra jut egy program.

A kérdőívre válaszolók véleménye alapján fontos, hogy az egész évet lefedve legyenek kulturális rendezvények, ne csak időszakosan a turista szezonban. Törekedni kell a kultúra folyamatos és több szintű jelenlétére, a részvételi kultúra erősítésére. Ne csak "nagy" rendezvények legyenek, hanem folyamatosan legyenek jelen a kulturális tartalmak, amelyek innovatív, digitális és interaktív élményeket nyújtanak. Szükséges megvalósítani egy tudatos kulturális kommunikációt, amely megszólítja a város lakóit, nem csak a turistákat. Azok az egri kulturális értékek, örökségek pedig kerüljenek előtérbe, melyeket az elődök ránk hagytak, hogy ne csak őrizzük, hanem be is mutassuk az elkövetkezendő generációknak.

Ezek a gondolatok a következő fejezetben részletesen bemutatott kulturális koncepció céljaiban is visszaköszönnek. Ez is jelzi, hogy a célok meghatározása során a kulturális tevékenységet folytató szereplőkkel közösen gondolkodva fogalmaztuk meg az elkövetkező öt év kulturális irányait.

3.3. SWOT analízis

A kérdőív ez irányú válaszai, valamint Eger kulturális életében résztvevő szereplőkkel történt egyeztetések alapján kialakított SWOT analízis eredményét az alábbi táblázat foglalja össze:

Erősségek	Gyengeségek
- kiváló turisztikai alapok (Vár, bor, Szépasszony-völgy, termálvíz) - élhető város - több kulturális, illetve kulturális céllal is működő szervezet jelenléte - jól működő civil szféra jelenléte - széleskörű programkínálat - koncentrált épített hagyaték, emberi terek és távolságok - kulturális eseményeket igénylő lakosság - történelmi és irodalmi hagyományok, borkultúra, fürdőkultúra - élményalapú örökségközvetítés - kiváló infrastrukturális adottságok a fővároshoz és a fővárosból	- kulturális szféra hanyatlása - közösségi programok visszaesése - infrastrukturális fejlesztés hiánya - lakosság, köztük a fiatalok számának csökkenése - társadalmi különbségek ollója egyre nyílik, egyre nagyobb az a réteg, aki nem tudja megfizetni a kultúrát - kettő, három napos város Eger - pénzügyi függőség - együttműködés és egymásra figyelés hiánya a műfajok képviselői között. - egymásra szervezés: zsúfolt, majd üres hétvégék - kevés a nemzetközi jelenlét - közösségi terek hiánya - városközpont-centrikusság - online jelenlét és digitális kulturális tartalmak fejletlensége - széttagolt programkommunikáció - kevés az innovatív, fiatal közönséget megszólító esemény - egyediség hiánya

Lehetőségek	Veszélyek
- természeti – környezeti adottságok kihasználása - az egyetemen tanuló fiatalok aktív bevonása Eger kulturális életébe - Európa Uniós és hazai pályázati források bevonása: infrastrukturális és programfejlesztési irányokban - Kulturális turizmus erősítése: az Egerbe látogató turisták számára vonzó, élményalapú programok kínálata (bor, történelem, zene, képzőművészet összekapcsolása). - Digitális kultúraközvetítés: online események, archívumok és hibrid programok révén a közönség bővíthető. - Térségi és nemzetközi együttműködések: testvérvárosi és határon túli kulturális kapcsolatok mélyítése. - Ifjúsági programok és közösségi innováció: fiatalokat megszólító formák (fesztivál, kreatív műhely, modern művészeti ágak bevonása). - Brandépítés, városmarketing koncepció - A közösségi élet erősítése - Egységes városi kulturális kommunikációs stratégia kialakítása fiatal és kreatív közösségek bevonása	- Az intézmények nem partnerként, hanem versenytársként vannak jelen a kulturális platformon - Gazdasági nehézség okozta fejlesztés hiánya - Kulturális szféra finanszírozási bizonytalanságai - Fenntartási költségek növekedése - Demográfiai kihívások: fiatalok elvándorlása, idősebb korosztály arányának növekedése. - A város gazdasági teljesítőképességének csökkenése: a lakossági kultúrafogyasztás csökkenése, gyenge vásárlóerő. - Elaprózódás és ezáltal a programok jelentéktelenné válása - Az online közösségi terek növekvő elszívó hatása

4. A kulturális koncepció főbb célkitűzései

4.1. Eger múltjának megbecsülése – a helytörténeti múzeum szükségessége

Ha egy város nem tudja megmutatni, honnan jön, nem tudja azt sem, merre tart.

A történelemhez való hűség, az elődök életének és munkájának megőrzése nem pusztán tiszteletadás, hanem közösségformáló erő is.

Mint ahogyan a Dobó István Vármúzeum középtávú stratégiájában is jelezte, Egerben ma nincs olyan állandó helytörténeti, várostörténeti kiállítás, amely bemutatná a település és környéke ipar-, gazdaság- és kultúrtörténeti emlékeit a jelen kontextusában. Ezért törekedni kell a helyben őrzött kulturális javak minél szélesebb körben történő megismertetésére.[3] Ennek létrehozása egyszerre kulturális és erkölcsi feladat is.

Egy helytörténeti múzeum célja nem csupán az ismeretterjesztés, hanem a városi önazonosság megerősítése.

A reformkori otthonok, vagy akár egy Csebokszári lakótelepi lakás, az egri polgárok mindennapjai mind részei lehetnek ennek az élményszerű bemutatásnak. **A helytörténeti** múzeum hiánya fájó**, megvalósítása** azonban **méltóképpen erősítené a város önismeretét, közösségi tudatát és kulturális vonzerejét.**

Egy ilyen intézmény nemcsak a múltat őrizné, hanem a jövőt is építené – segítve, hogy minden egri és minden ide látogató jobban értse, mit jelent egri polgárnak lenni.

4.2. Kulturális infrastruktúra vízió

Ott születik a város jövője, ahol az emberek együtt álmodnak és alkotnak.

Eger kulturális élete csak akkor tud tovább fejlődni, ha a város képes új, korszerű, a közösség igényeit szolgáló terekben gondolkodni. Ehhez nem elég a jelen fenntartása – jövőképre van szükség.

A város kulturális hálózatának megújításában kiemelt jelentőségű lenne egy új „Kulturális Centrum” koncepciójának megalkotása, melynek helyt adhatna a használaton kívüli iskolaépület a Széchenyi utca 78. szám alatt. Az épület hasznosítására vonatkozó ötlet nem újkeletű, hiszen az *Eger2023 Kapcsolj a kultúrára Európa Kulturális Fővárosáért!* elnevezésű pályázatban is megjelent már az itt található épületegyüttes hasznosításának gondolata, akkor Kreatív ipari inkubátorház funkcióval felruházva.[4]

A tervezett centrum nem csupán egy épületkomplexum, hanem kapocs is – fizikai és lelki értelemben egyaránt. Elhelyezkedése révén összekötné az északi városrészt a történelmi

[3] Dobó István Vármúzeum Középtávú stratégiai terve 2025-2028. 29. o.
[4] Eger2023 Kapcsolj a kultúrára Európa Kulturális Fővárosáért! pályázat 18.o.

belvárossal, megteremtve a városi élet új tengelyét, ahol a közösségi és kulturális funkciók egymást erősítik. Ez a kapcsolat nemcsak közlekedési vagy térszerkezeti szempontból fontos, hanem jelképesen is hidat képez a város különböző világai között.

A tervezett centrum egy sokfunkciós kulturális és közösségi térként szolgálhatna, ahol az iskolaépület mögött helyet kapna egy hangverseny- és kongresszusi terem, a jelenlegi iskolaépület pedig az átalakítása után egy kulturális inkubátorházként működne próbatermekkel, stúdiókkal és alkotószobákkal.

A koncepció előkészítése – széleskörű társadalmi és szakmai egyeztetéssel, városi vitával és nyílt pályázattal a látványtervekre – **önmagában is értékteremtő folyamat.** A cél, hogy amikor anyagi forrás nyílik, Eger rendelkezzen egy kidolgozott, megvalósításra kész tervvel, amely azonnal a város fejlesztési prioritásai közé emelhető.

Ez a vízió nem pusztán építészeti elképzelés, hanem hitvallás is: a kultúra jövőjébe vetett bizalom, annak reménye, hogy egyszer elérkezik az idő, amikor Eger újra megépíti saját szellemi otthonát.

4.3. Új kulturális tér Egerben – a Dobó 28., mint kortárs közösségi tér

A város megújulása ott kezdődik, ahol a régi terek új értelmet kapnak.

Eger gazdag épített örökséggel rendelkezik, ugyanakkor számos olyan épület található a városban, amely hosszú évek vagy évtizedek óta kihasználatlanul áll, miközben a kulturális élet folyamatosan új helyszínek és formák után kiált. A város kulturális fejlődése szempontjából ezért elengedhetetlen, hogy új, korszerű, befogadó közösségi terek jöjjenek létre, amelyek teret adnak az alkotásnak, az együttműködésnek és a kortárs művészeteknek.

E célt szolgálja az Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Lakóépülettervezési Tanszéke között elindult együttműködés. Az egyetemi hallgatók olyan hasznosítási terveket készítettek, amelyek több, évtizedek óta elhagyott egri épületek újjászületését képzelik el kulturális, közösségi funkcióban.

A program egyik kiemelt helyszíne a Dobó utca 28. szám alatti épület, amely a város történelmi szövetébe illeszkedve, mégis kortárs módon kaphat új szerepet. Az elképzelések szerint az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Média Design Intézetének szakmai bevonásával a Dobó 28. a közeljövőben élő képzőművészeti és filmes közösségi térré alakulhatna – olyan hellyé, ahol a fiatal alkotók, diákok, egyetemisták és helyi művészek találkozhatnak, kísérletezhetnek és bemutathatják munkáikat.

A Dobó 28. megújítása nem csupán épület-rehabilitáció, hanem városi kulturális innováció: egy kísérleti modell arra, hogyan kerülhetnek a használaton kívüli épületek újra a közösség szolgálatába. Az épület jövőbeni működése során egyszerre lenne kiállítótér, műhely, vetítőhely és közösségi labor, amely folyamatosan reagál a város kulturális ritmusára és fiatal generációinak igényeire.

Az ilyen kezdeményezések bizonyítják, hogy Eger nemcsak múltjára büszke, hanem jövőt is épít – olyan várost, ahol a kreativitás, az oktatás és a közösségi szellem kézzelfogható formában jelenik meg a mindennapokban.

4.4. Otthon a városban – közösségi terek az aktív időskorért

A közösség éltet, az együttlét fiatalít.

Eger kulturális életének egyik fontos feladata, hogy minden korosztály számára biztosítsa az aktív részvétel és a közösséghez tartozás lehetőségét. Különösen **lényeges, hogy a város idősödő lakói számára** – a meglévők mellett – minden városrészben **olyan terek jöjjenek létre, ahol biztonságos, inspiráló környezetben tölthetik szabadidejüket.**

Ezek a közösségi helyszínek – legyenek városi klubok vagy kisebb közösségi pontok – a találkozás, a beszélgetés és az együttlét helyei lehetnének. Olyan terek, ahol a mindennapi elszigetelődés helyett újra erősödhet a közösségi érzés, és ahol az emberek egymásra figyelő, támogató közegben élhetik meg az aktív élet örömét.

Ezek a közösségi pontok nemcsak a szabadidő tartalmas eltöltését szolgálják, hanem megerősítik az összetartozás érzését, javítják az életminőséget, és csökkentik a társadalmi elszigetelődést. Eger számára ez nem csupán szociális feladat, hanem kulturális felelősség is – annak jele, hogy a város megbecsüli és támogatja mindazokat, akik hosszú évek munkájával gazdagították közösségét.

4.5. „Kultúra Pontok” – minőség és iránytű a város kulturális életében

A kultúra ott kezdődik, ahol értéket ismerünk fel, és azt büszkén megmutatjuk.

Egerben számos fesztivál, kiállítás, zenei és közösségi programok sokasága járul hozzá a város élhetőségéhez és identitásához. A kulturális kínálat bősége azonban egyre inkább indokolttá teszi, hogy a város jelölje és tegye láthatóvá azokat a helyszíneket, amelyek kiemelkedő színvonalon, rendszeresen és hitelesen szolgálják a kultúrát.

E célból javasoljuk a „Kultúra Pontok” (Culture Points) hálózatának létrehozását. Ez a rendszer olyan egri helyszíneket – intézményeket, galériákat, koncert- és közösségi tereket, kávéházakat, udvarokat vagy akár szabadtéri színpadokat – jelölne meg, ahol folyamatosan zajlanak minőségi kulturális események. A kijelölés egyfajta minőségjelzésként is szolgálna: **garancia arra, hogy az adott helyszín hiteles, értékteremtő és befogadó módon kapcsolódik a város kulturális életéhez.**

A „Kultúra Pont” (Culture Point) cím odaítélése pályázati úton történne, szakmai és civil javaslatok alapján, meghatározott időtartamra. A város ezzel nemcsak elismerné a folyamatos kulturális tevékenységet, hanem segítené a lakosokat és a turistákat is a tájékozódásban – hiszen a kijelölt pontok egy térképen, online és közterületi jelölésekkel (pl. egységes arculatú tábla, QR-kód, digitális útvonal) is megjelenhetnének.

A program egyszerre szolgálná Eger kulturális ökoszisztémájának láthatóságát, presztízsét és fenntarthatóságát.

4.6. „KultKredit” – a kultúra élménye, mint közösségi érték

A kultúra nemcsak szórakozás, hanem tudás, tapasztalat és közösségi befektetés.

Eger kulturális életének megújításában kulcsfontosságú partner az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, amely a város szellemi központjaként évtizedek óta meghatározza az egri identitást. Az önkormányzat és az egyetem szoros együttműködésében jöhet létre a „KultKredit” rendszer, amelynek célja, hogy a hallgatók és a fiatal felnőttek aktív részesei legyenek Eger kulturális életének, miközben tanulmányaikhoz is értékes tapasztalatot szereznek.

A „KultKredit” rendszer lényege, hogy az egyetemi hallgatók pontokat – krediteket – gyűjthetnek kulturális eseményeken való részvételük után: koncerteken, kiállításokon, színházi előadásokon, irodalmi esteken vagy közösségi kulturális programokon. Ezeket a pontokat az egyetem – meghatározott keretek között – tanulmányi, közösségi vagy önkéntes kreditként ismeri el, így a kulturális részvétel a tanulási folyamat részévé válik.

A program ösztönzi a fiatalokat, hogy felfedezzék a város kulturális helyszíneit, kapcsolatba kerüljenek helyi intézményekkel és alkotókkal, valamint bekapcsolódjanak Eger közösségi, kulturális életébe. A rendszer digitális platformon működne, amelyen keresztül a hallgatók regisztrálhatják részvételüket, követhetik pontjaikat és megismerhetik a város kulturális kínálatát.

Ez a kezdeményezés új fejezetet nyithat városunk és az egyetem kapcsolatában – a kultúra és a tudás valódi szövetségeként, ahol a részvétel maga is érték.

4.7. KultSuli – a jövő kultúrája az iskolapadban

Eger kulturális jövője a fiatalokban rejlik.

A KultSuli program célja, hogy a középiskolákban újraélessze a kulturális öntevékenység és alkotó közösségek hagyományát – azt a szellemiséget, amikor az iskola nemcsak tanulás, hanem alkotás és közösségi élmény színtere is.

A program támogatja az iskolákban működő szabadidős kulturális és művészeti csoportokat – színjátszóköröket, zenekarokat, énekegyütteseket, képzőművészeti műhelyeket és egyéb kreatív közösségeket. A cél, hogy a tinédzserek tehetsége és az érdeklődés szabadon kibontakozhasson. A program lendületét biztosítani lehet az Uránia Ifi Pont és Közösségi Tér bevonásával – az ifjúság nemrég újjáalakult, modern közösségi bázisával, amely – az iskolákon kívül kiváló helyszín a próbákra, előadásokra, műhelymunkákra és találkozásokra. Az Ifi Pont így a város fiatal művészeinek és csoportjainak természetes otthonává válhat, ahol a kreatív energiák valódi közösséggé formálódnak.

A KultSuli program keretében az önkormányzat - lehetőségeihez mérten - anyagi támogatást biztosítana az iskolai csoportoknak. A legkiemelkedőbb produkciók meghívást kapnának a „Városi Diák Fesztiválra”, ahol a középiskolások bemutathatják műsoraikat a nagyközönség előtt. A legjobb mentorok és pedagógusok városi ösztöndíjban részesülhetnének szakmai lehetőségekkel, sajtómegjelenéssel, színházi bemutatkozási eséllyel kiegészítve.

A KultSuli nemcsak egy támogatási program, hanem kulturális utánpótlás-nevelési modell: **célja, hogy a fiatalok aktív szereplőivé váljanak a város kulturális életének**, megtapasztalják az együtt alkotás örömét, és hosszú távon Eger értékeit gondozó közösségeket építsenek.

A program szervesen kapcsolódik a „KultKredit" és a „Kultúra Pontok" kezdeményezésekhez is: így az iskolai és városi kulturális élet egységes, ösztönző rendszerben erősíti egymást – ahogyan a jövő kulturális városa is az oktatásból és az ifjúságból épül.

4.8. VisitEger applikáció – Eger a zsebünkben

A város élménye akkor teljes, ha mindig kéznél van.

Eger kulturális életének egyik legfontosabb feladata, hogy értékeit és eseményeit minél könnyebben, korszerűbb módon tegye elérhetővé mind a városlakók, mind az idelátogatók számára. Ennek érdekében a város célja, hogy a már jól ismert **VisitEger** turisztikai és kulturális platformot **mobilapplikáció** formájában is elérhetővé tegye.

Az applikáció célja az, hogy egyszerűbb, gyorsabb és személyre szabott élményt nyújtson a felhasználóknak. A látogatók néhány érintéssel megtalálhatják a közelben zajló koncerteket, kiállításokat, fesztiválokat, gasztronómiai eseményeket, valamint a „Kultúra Pontok" hálózatába tartozó helyszíneket. Naprakész információt kaphatnak a városi rendezvényekről, közösségi programokról és kulturális lehetőségekről.

A VisitEger applikáció integrálná a város kulturális intézményeinek eseménynaptárait, a jegyvásárlási felületeket, valamint a turisztikai látnivalókat bemutató tartalmakat. Térképes funkcióval segítené a tájékozódást, a QR-kódos beolvasással pedig a felhasználók akár „KultKrediteket" is gyűjthetnének az eseményeken való részvétel után.

A fejlesztés hosszú távú célja, hogy a VisitEger applikáció Eger digitális kulturális kapujává váljon: egyszerre szolgálja a turizmust, a helyi közösségeket és a városi identitást.

4.9. Egri Kulturális Kerekasztal – partnerségben a város kulturális jövőjéért

Eljött az idő, hogy életre hívjuk az egri kulturális párbeszéd fórumát.

Eger kulturális sokszínűsége és értékteremtő közösségei csak akkor tudnak igazán kibontakozni, ha létezik egy olyan közös tér, ahol az alkotók, intézmények, civil szervezetek és döntéshozók rendszeresen egyeztethetnek a város kulturális ügyeiről. Ezt a célt szolgálná az Egri Kulturális Kerekasztal létrehozása.

A Kerekasztal működése nyílt munkatervre és ütemezésre épülne, a munkacsoportokhoz konkrét felelősökkel és mérőszámokkal. Évente elkészítené az „Egri Kultúra Jelentést", amely bemutatja a kulturális célok teljesülését és kijelöli a következő év prioritásait.

Az évente megtartott nyilvános fórumok teret adnának a párbeszédnek, a visszajelzéseknek és az új ötletek megszületésének. Az **Egri Kulturális Kerekasztal** létrehozása így nemcsak egy

szervezeti újítás, hanem egy szemléletváltás is: annak felismerése, hogy Eger kulturális jövője közös felelősség, amelyet csak partnerségben, egymásra figyelve és nyitottan lehet építeni.

4.10. Testvérvárosok Napja

Kapcsolatok, amelyek együttműködésre hívnak.

Eger számára a nemzetközi kapcsolatok mindig is meghatározó szerepet játszottak a kulturális élet gazdagításában és a város szellemi horizontjának tágításában. Testvérvárosi együttműködéseink olyan kulturális és emberi kapcsolatokat jelentenek, amelyek évtizedek óta összekötnek közösségeket, generációkat és értékeket.

Ezért tartjuk fontosnak, hogy Egerben megalapítsuk a Testvérvárosok Napját – egy olyan ünnepet, amely évente egyszer teret ad a közös múlt, a kulturális sokszínűség és az együttműködés megünneplésének. E napon a testvérvárosok művészei, diákjai, civil közösségei és intézményei találkozhatnának, hogy közös programokkal, kiállításokkal, koncertekkel, gasztronómiai és turisztikai bemutatókkal erősítsék a kölcsönös megértést és barátságot.

A **Testvérvárosok Napja** nemcsak szimbolikus esemény lehet, hanem élő fórum a nemzetközi kapcsolatok megújítására, új projektek elindítására és a kulturális diplomácia mindennapi gyakorlására. Hosszú távon ez az ünnep hozzájárulna ahhoz, hogy Eger még inkább nyitott, nemzetközi szellemiségű várossá váljon, amely büszkén ápolja kapcsolatait és értékeit más európai közösségekkel.

A kezdeményezés erősíti az európai identitást, támogatja a nemzetközi kulturális együttműködéseket, és lehetőséget ad arra, hogy a város lakói közvetlenül is megéljék az összetartozás és a nyitottság élményét.

4.11. Büszkék vagyunk – *A tehetség láthatóvá tétele*

A tehetség közös értékünk, a siker közös örömünk.

Az Egerben működő iskolák, művészeti intézmények, sportegyesületek, kórusok és alkotóközösségek évről évre országos és nemzetközi sikereket érnek el, öregbítve városunk jó hírét. Ezek az eredmények nem csupán egyéni teljesítmények, hanem az egész város értékrendjét, közösségi szellemét és nevelési kultúráját is tükrözik.

Eger Önkormányzata ezért kiemelten fontosnak tartja, hogy a kiemelkedő teljesítményeket – legyen szó fiatal tehetségekről, sportcsapatokról, művészeti csoportokról vagy közösségi kezdeményezésekről – a város közössége is megismerje és elismerje. Cél, hogy minden egri polgár láthassa, milyen sokféle tehetség és kitartó munka teszi élővé, hitelessé és szerethetővé városunkat.

A program keretében a város köztéri és vizuális felületeket biztosítana ezeknek az eredményeknek a bemutatására: a főbb terek és utcák körposzterein, óriásplakátjain, valamint digitális felületein jelenhetnének meg azok az emberek és közösségek, akik kiemelkedő teljesítményükkel példát mutatnak. A „Büszkék vagyunk” elnevezésű kampány nemcsak elismerés, hanem inspiráció is: üzenet a város lakóinak, hogy a tehetség, a szorgalom és az összetartás közös értékünk.

Ez a kezdeményezés egyben kulturális marketingeszköz is, mely erősíti Eger pozitív arculatát, **bemutatja a város szellemi, művészeti és sportéletének erejét**, valamint azt az értékrendet, amely a közösség minden tagját összeköti.

5. Összegzés – Eger kulturális jövőképe

Ez a koncepció a városban működő kulturális szervezők, intézmények és alkotók véleményének, tapasztalatának és javaslatának megismerésével jött létre.

Eger város kulturális koncepciója nem pusztán dokumentum, hanem egy **szándéknyilatkozat** arról, hogy hiszünk a kultúra erejében, közösségformáló és megtartó hatásában.

A következő évek feladata, hogy a hagyományainkra építve nyitott, befogadó, innovatív kulturális várost építsünk – olyat, ahol mindenki számára elérhető a művelődés, az alkotás és a részvétel öröme.

A kulturális koncepció megvalósítása nemcsak az önkormányzat feladata, hanem közös ügy: az intézményeké, az oktatási partnereké, a civil szervezeteké, az egyházaké, a gazdasági szereplőké és minden egri polgáré. Csak együtt érhetjük el, hogy a kultúra ne csupán események sorozata, hanem életforma legyen, amelyben mindenki megtalálhatja saját helyét és értékét.